

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 23 lutego 2024 r.
znak sprawy: DWM.wv.0822.9.2024

według rozdzielnika

Dotyczy: odpowiedzi MRiRW na wspólne pismo organizacji branżowych z 9 lutego 2024 r.

Szanowni Państwo,

bardzo dziękuję za Państwa wspólne pismo z 9 lutego 2024 r. oraz zapewnienie o wsparciu dla działań MRiRW na rzecz ochrony polskiego rynku przed nadmiernym importem rolno-spożywczym z Ukrainy. Chciałbym zapewnić, że to wyzwanie jest jednym z naszych priorytetów.

Od wielu tygodni zabiegamy na forum unijnym o realizację naszych postulatów dotyczących autonomicznych środków handlowych (ATM) w imporcie z Ukrainy. Przede wszystkim wskazywaliśmy na zasadność oparcia relacji handlowych z Ukrainą na wzajemnej i stopniowej liberalizacji, a nie jednostronnej i gwałtownej, jak to miało miejsce w przypadku ATM. Jednak wobec determinacji Komisji Europejskiej (KE) i opublikowania 31 stycznia 2024 r. projektu rozporządzenia przedłużającego ATM o kolejny rok (tj. od 6 czerwca 2024 r. do 5 czerwca 2025 r.) staramy się w kontaktach z KE, PE i państwami członkowskimi o wypracowanie takich postanowień ww. rozporządzenia, które będą możliwie najkorzystniejsze dla polskich producentów rolnych.

Zgadzam się, że należy zmienić okres referencyjny służący wyliczeniu progów importu cukru, mięsa drobiowego i jaj, po przekroczeniu których miałyby być nałożone cło wg propozycji KE. Polska zgłosiła na forum UE propozycję okresu referencyjnego obejmującego lata 2019-2021, sygnalizując jednocześnie gotowość

akceptacji innych okresów: 2020-2022 lub ostatecznie 2021-2023. Polska prezentuje również stanowisko, że KE powinna uruchomić ten automatyczny mechanizm ochronny możliwie jak najwcześniej w tym roku, nie czekając na wejście w życie nowego rozporządzenia, ale wykorzystując podstawy prawne z obecnie obowiązujących przepisów.

Wśród postulatów prezentowanych przez Polskę jest również zapewnienie możliwości zastosowania środków ochronnych z rozporządzenia ATM wobec wszystkich towarów rolnych bez wyjątku, także tych w pełni zliberalizowanych na podstawie Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. Do takich produktów należą np. rzepak, a także owoce jagodowe, o których wspomina Państwo w swoim piśmie. Tymczasem projekt KE w obecnym kształcie wyłącza stosowanie środków ochronnych względem takich produktów.

Dyskusja na forum UE dot. ATM i importu z Ukrainy trwa. Będziemy nadal podnosić w jej trakcie ww. postulaty. Nasze zastrzeżenia do projektu rozporządzenia ws. ATM przekazałem również unijnemu komisarzowi ds. handlu Valdisowi Dombrovskisowi i komisarzowi ds. rolnictwa Januszowi Wojciechowskiemu w piśmie z 12 lutego 2024r.

Równolegle prowadzimy dwustronne rozmowy ze stroną ukraińską mające na celu wypracowanie mechanizmu ograniczającego eksport z Ukrainy do Polski. W razie powodzenia rozmów taki mechanizm mógłby zastąpić obecnie obowiązujący zakaz importu z Ukrainy do Polski pszenicy, kukurydzy, rzepaku, nasion słonecznika i niektórych produktów przetwórstwa zbóż i oleistych, wprowadzony rozporządzeniem MRiT z 15 września 2023 r. KE zgłasza zastrzeżenia do tego zakazu i nie wyklucza uruchomienia wobec Polski postępowania naruszeniowego.

Odnosząc się do umowy o wolnym handlu UE-Mercosur informuję, że negocjacje zasadniczo zakończyły się w 2019 r. W okresie poprzedzającym ich zakończenie, dzięki staraniom grupy krajów członkowskich, w tym Polski, koncesje taryfowe dla Mercosuru na najbardziej wrażliwe towary rolne zostały ograniczone kontyngentami taryfowymi (TRQ). Do projektowanej umowy wprowadzono również zapisy w sprawie klauzuli ochronnej, umożliwiające czasowe wycofanie koncesji w przypadku wzrostu importu powodującego szkodę dla produkcji UE. Niemniej jednak wciąż formułowane są poważne wątpliwości co do możliwego negatywnego wpływu umowy z punktu widzenia z jednej strony – rynku rolnego UE, a z drugiej –

ochrony klimatu i środowiska w krajach Mercosur i w skali globalnej. Dlatego MRiRW nie popiera szybkiej finalizacji prac na zawarciem tej umowy. Przed wystąpieniem przez KE z oficjalnym wnioskiem o podpisanie umowy z Mercosurem należy wyjaśnić wszelkie wątpliwości. Popieramy również wysiłki KE mające na celu uzgodnienie z Mercosurem dodatkowego instrumentu wyjaśniającego zapisy dotyczące zrównoważonego rozwoju. Powinien to być instrument skuteczny, zapewniający wyrównywanie warunków konkurencji z produkcją unijną, zobowiązaną do przestrzegania wysokich standardów w zakresie ochrony klimatu, środowiska, bezpieczeństwa i jakości żywności oraz dobrostanu zwierząt.

W odniesieniu do GAEC 8 informuję, że przepisy unijne, tj. rozporządzenie 2021/2115¹ w ramach nowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), uzależniły otrzymywanie wsparcia w pełnej wysokości (m.in. w ramach płatności bezpośrednich) od spełniania przez rolników norm i wymogów w ramach warunkowości. Warunkowość stanowi połączenie i wzmocnienie wymogów zasady wzajemnej zgodności oraz zazielenienia, które obowiązywały do 2022 r. Jest obowiązkowa dla rolników i jest to również podstawa do określenia wymagań dla dodatkowo płatnych, dobrowolnych działań podejmowanych przez rolników. Jedną z norm warunkowości jest wspomniana w Państwa piśmie GAEC 8, która zobowiązuje rolników m.in. do przeznaczania 4% powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne. Mając na uwadze trudną sytuację, w tym wojnę w Ukrainie w 2023 r. miała miejsce derogacja od stosowania tej normy, tzn. umożliwiono produkcję na ugorach. W związku z utrzymaniem się powodów, dla których wprowadzono derogację na 2023 r., Polska i inne państwa członkowskie dążyły na forum UE do zniesienia obowiązku ugorowania gruntu również w 2024 r. Niezależnie od tego, 25 stycznia 2024 r. wystosowałem list do komisarza ds. rolnictwa Janusza Wojciechowskiego, w którym zwróciłem się z prośbą o niezwłoczne podjęcie kroków prawnych w celu ponownego ustanowienia derogacji od stosowania normy GAEC 8 w części dotyczącej umożliwienia produkcji

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.)

na ugorach. W odpowiedzi KE zaproponowała pewnego rodzaju uproszczenie, tj. przeznaczenie 7% gruntów ornych na: (i) grunty ugorowane lub (ii) rośliny wiążące azot lub (iii) międzyplony z zastosowaniem współczynnika 0,3. Ponadto, pozostawiony został zakaz stosowania środków ochrony roślin. W związku jednak z kolejnymi uwagami państw członkowskich w kolejnej wersji projektu Komisja zaproponowała zmniejszenie z 7% do 4% gruntów ornych powierzchni, jaką należy przeznaczyć na potrzeby realizacji normy GAEC 8 oraz zniósła współczynnik 0,3 dla międzyplonów. Pozostawiono jednak nadal zakaz stosowania środków ochrony roślin. Rozporządzenie w takiej wersji² zostało w dniu 13 lutego 2024 r. opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE i weszło w życie następnego dnia po opublikowaniu.

Szanowni Państwo, zapewniam Państwa, że MRiRW będzie kontynuować działania w ww. sprawach na rzecz uzyskania jak najskuteczniejszych rozwiązań dla polskich producentów rolnych.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

1. Pan Wiktor Szmulewicz, prezes, Krajowa Rada Izb Rolniczych,
2. Pan Marian Sikora, przewodniczący, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
3. Pan Jerzy Wierzbicki, prezes, Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
4. Pan Jacek Zarzecki, prezes, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
5. Pan Leszek Hądzlik, prezydent, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
6. Pan Mariusz Olejnik, prezes Zarządu Polskiej Federacji Rolnej,
7. Pan Łukasz Pergoń, prezes, Partia Twiterowych Rolników,

² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/587 z dnia 12 lutego 2024 r. ustanawiające odstępstwo od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do stosowania normy dobrej kultury rolnej gruntów zgodnej z ochroną środowiska (norma GAEC) 8, dat kwalifikowalności wydatków do wkładu z EFRG oraz zasad dotyczących zmian planów strategicznych WPR w zakresie modyfikacji pewnych ekoschematów w odniesieniu do roku składania wniosków 2024 (Dz. Urz. UE L z 13.2.2024 r.).

8. Pan Aleksander Dargiewicz, prezes, Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej POLPIG,
9. Pan Andrzej Kabat, prezes, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”
10. Pan Dariusz Goszczyński, prezes, Krajowa Izba Drobiarstwa - Izba Gospodarcza
11. Pan Paweł Podstawka, przewodniczący, Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych